

Trøndelag fylkeskommune
v/Seksjon Kulturminner

Deres ref:

Vår ref: MILY 2021/2205

Dato: 24.09.2021

Høring regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 – 2030

Høringsuttalelse fra Verdal kommune er behandlet i formannskap, sak 134/21, og det vises til vedlagte utskrift av saksprotokoll fra møte 23.09.2021.

I handlingsprogram 2022-2023 ønsker vi at følgende blir rettet under tiltak 2 på side 6, beskrivelse: Innvandret fra Tynset rettes til Trysil.
Glomdalsmuseet rettes til Norsk Skogfinsk Museum.

Med hilsen

Marian Lyngsaunet

Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Verdal kommune

Sakspapir

Høring Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 - 2030

Saksbehandler: Marian Lyngsaunet	Arkivref: 2021/2205 - /C09
E-post: marian.lyngsaunet@verdal.kommune.no	
Tlf.:	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	23.09.2021	134/21

Saksprotokoll i Formannskap - 23.09.2021 - 134/2021

BEHANDLING:

Ved votering ble kommunedirektørens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Verdal kommune ser positivt på at Trøndelag får en regional plan for kulturmiljø. Kommunen mener planen har fått en hensiktsmessig og oversiktlig utforming og dekker de kulturmiljøtema kommunen vurderer som mest relevant fram mot 2030. Verdal kommune ønsker at planen tar inn Vera i vedlegget mangfoldige Trøndelag som et område med skogfinske og samiske kulturminner som har regional og nasjonal verdi.

Verdal kommune ønsker at planen i sterkere grad tydeliggjør at museene har en viktig rolle både som læringsarena, tradisjonsbærer og har kompetanse, materialkunnskap og gjenbruksmateriale under tema 3 håndverk og materialproduksjon.

Det er viktig at koblingen mellom plan og byggesak vektlegges høyt. Mange av premissene for god forvaltning av kulturmiljøene legges i overordnet plan. Dette gjelder i særlig grad i byer og tettsteder med utbyggingspress.

Det oppfordres til å utvide tiltak 3 til å ha en bredere tilnærming der det også løftes frem gode eksempler på vellykket fornying og fortetting som er godt tilpasset ulike type bygningsmiljøer fra ulike tidsepoker, også murbebyggelse, byrom og byplangrep. Perspektivet må også være hvordan det kan oppnås mer effektiv arealbruk, gjenbruk av eksisterende bygningsmasse, mer liv og innhold osv. i små og store bymiljø med historisk bebyggelse.

Verdal kommune ser positivt på at det er tatt inn tema, delmål og tiltak som gjør at arbeidet med Nasjonaljubileet 2030 Norge i tusen år kan kobles på i forhold til planen, og at det finnes utviklingsrom sammen med flere aktører.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Verdal kommune ser positivt på at Trøndelag får en regional plan for kulturmiljø. Kommunen mener planen har fått en hensiktsmessig og oversiktlig utforming og dekker de kulturmiljøtema kommunen vurderer som mest relevant fram mot 2030.

Verdal kommune ønsker at planen tar inn Vera i vedlegget mangfoldige Trøndelag som et område med skogfinske og samiske kulturminner som har regional og nasjonal verdi.

Verdal kommune ønsker at planen i sterkere grad tydeliggjør at museene har en viktig rolle både som læringsarena, tradisjonsbærer og har kompetanse, materialkunnskap og gjenbruksmateriale under tema 3 håndverk og materialproduksjon.

Det er viktig at koblingen mellom plan og byggesak vektlegges høyt. Mange av premissene for god forvaltning av kulturmiljøene legges i overordnet plan. Dette gjelder i særlig grad i byer og tettsteder med utbyggingspress.

Det oppfordres til å utvide tiltak 3 til å ha en bredere tilnærming der det også løftes frem gode eksempler på vellykket fornying og fortetting som er godt tilpasset ulike type bygningsmiljøer fra ulike tidsepoker, også murbebyggelse, byrom og byplangrep. Perspektivet må også være hvordan det kan oppnås mer effektiv arealbruk, gjenbruk av eksisterende bygningsmasse, mer liv og innhold osv. i små og store bymiljø med historisk bebyggelse.

Verdal kommune ser positivt på at det er tatt inn tema, delmål og tiltak som gjør at arbeidet med Nasjonaljubileet 2030 Norge i tusen år kan kobles på i forhold til planen, og at det finnes utviklingsrom sammen med flere aktører.

Vedlegg:

- 1 Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 - 2030
- 2 Mangfoldige Trøndelag
- 3 Handlingsprogram 2022 - 2023

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Fylkestinget i Trøndelag vedtok i møtet den 17. juni 2021 (sak 69/21) å sende Regional plan for kulturmiljø 2021 – 2030 på høring, jf. Plan- og bygningsloven § 8-3. Høringsfristen er satt til 1. oktober 2021. Høringsutkastet bygger på rammene gitt i planprogrammet som ble

fastsatt av fylkestinget i februar 2020.

Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 – 2030 inneholder en ny kulturminnepolitikk for Trøndelag. Planen erstatter de to eldre kulturminneplanene; Handlingsprogram for kulturminnepolitikk i Nord-Trøndelag, og Regional plan for kulturminner i Sør-Trøndelag 2013 – 2017 (21). Planen legger FNs bærekraftsmål til grunn, og at god forvaltning av kulturmiljø bidrar til bærekraftig samfunnsutvikling.

Planen har retningslinjer og ikke bestemmelser. Retningslinjer er ikke juridisk bindende slik som bestemmelser, men de gir en felles retning som det ligger en forpliktelse i å følge.

Det gjøres oppmerksom på at begrepet kulturmiljø brukes som samlebetegnelse for kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap.

Planen består av:

Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 – 2030 – Hoveddokument.
Mangfoldige Trøndelag – Oversikt over regionalt og nasjonalt verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy – vedlegg.
Handlingsprogram 2022 – 2030.

I høringen ønsker Trøndelag Fylkeskommune spesielt tilbakemelding fra kommunene på følgende:

o Vil planen bli et nyttig verktøy for kommunens og andre myndigheters virksomhet og planlegging?

o Er mål og retningslinjer relevante og forståelige?

o Vil planen bidra til en felles retning og mer samarbeid?

o Vil planen bidra til mer forutsigbarhet i plan- og byggesaksbehandlingen?

o Hvilke satsinger med tiltak og aktiviteter mener dere bør inn i handlingsprogrammet for at vi

sammen kan nå mål i planen?

I planarbeidet har fylkeskommunen jobbet fram felles regionale mål, delmål for seks ulike tema, retningslinjer og tiltak sammen med mange aktører.

Vedlegget til regional plan for kulturmiljø gir en oversikt over viktige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy fra fylkets historie, fra eldre tid til vår egen tid.

Oversikten begrenser seg til kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy som har regional og nasjonal verdi. Formålet med oversikten er å synliggjøre verneverdige kulturmiljøer og kulturlandskap som forteller deler av Trøndelags historie, og som gir et samla bilde av Trøndelag som trønderne kjenner seg igjen i.

For Verdal er følgende med:

Stiklestad

Verneplan for kulturmiljø (NTFK)

Jordbrukslandskap med monumentale gravminner, Haug, Hallem og Hegstad.

Middelalderkirke. Slaget på Stiklestad, nasjonalt minnested.

Inndalen

Verneplan for kulturmiljø (NTFK) Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag. Ferdsl og forsvarshistorie. Handelsforbindelser tilbake til vikingetiden, Olav Haraldsson, Armfeldt, mange vegminner som tollstasjon, vegvokterbolig, minnesteiner, Kong Carl Johans veg m.m. Olavskjelda i Sul. Sul er registrert som verdifullt kulturlandskap i NT.

Trøndelag fylkeskommune har orientert administrasjonen i Verdal kommune i e-post den 5.07.21 om at Vera ved en inkurie er ute av listen. Vera er et grenseområde hvor en har både skogfinske og samiske kulturminner.

I handlingsprogrammet er tiltakene som direkte bidrar til å nå målene i Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag.

Verdal har to spesifikke tiltak i planen:

- 1 Det er registrering av skogfinske kulturminner på gårder i Vera og deler av Helgådal.
- 2 Flytting av Ingvaldsens snekkerverksted fra Lektor Musums gt. 15 til Stiklestad museum.

Det er også beskrevet tiltak som retter seg direkte mot arbeidet med Nasjonaljubileet 2030, Norge i Tusen år, tema i 2022 er folkestyre og kongesete, og i 2023 ressurser og rikdom. Det er samme overskrifter som i jubileumsstafetten.

Vurdering:

Kommunedirektøren ser positivt på at gjeldende handlingsprogram for kulturminnepolitikk i Nord-Trøndelag blir erstattet av en ny Regional plan for kulturmiljø. Det er hensiktsmessig med en overordnet plan med et vedlegg som gir oversikt over viktige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy fra fylkets historie, fra eldre tid til vår egen tid, og et handlingsprogram med prioriterte tiltak.

Verdal kommune synes prosessen med utarbeidelse av planen har vært god og at det har vært mange muligheter for dialog og innspill underveis som Verdal kommune har benyttet seg av. Kommunen mener planen har fått en hensiktsmessig og oversiktlig utforming og dekker de kulturmiljøtema kommunen vurderer som mest relevant fram mot 2030.

Verdal kommune ønsker at planen tar inn Vera i vedlegget mangfoldige Trøndelag som et område med både skogfinske og samiske kulturminner som har regional og nasjonal verdi.

Det kan komme enda tydeligere fram at museene har en viktig rolle både som læringsarena, tradisjonsbærer og har kompetanse, materialkunnskap og gjenbruksmateriale under tema 3 håndverk og materialproduksjon.

Verdal kommune har også uttalt seg til Regional plan for arealbruk (RPA) som nylig har vært på høring. I denne planen er det et eget kapittel om Kulturmiljø som det er referert til flere steder i RPA. Det er viktig at koblingen mellom plan og byggesak vektlegges høyt. Mange av premissene for god forvaltning av kulturmiljøene legges i overordnet plan. Dette gjelder i særlig grad i byer og tettsteder med utbyggingspress.

I handlingsprogrammet som omhandler By- og stedsutvikling er det løftet frem 3 tiltak. Dette er etter kommunedirektørens oppfatning gode tiltak, men fokuset i både tiltak 2 og 3 er trehusbebyggelse. Det oppfordres til å utvide tiltak 3 til å ha en bredere tilnærming der det også løftes frem gode eksempler på vellykket fornying og fortetting som er godt tilpasset

ulike type bygningsmiljøer fra ulike tidsepoker, også murbebyggelse, byrom og byplangrep. Perspektivet må også være hvordan det kan oppnås mer effektiv arealbruk, gjenbruk av eksisterende bygningsmasse, mer liv og innhold osv. i små og store bymiljø med historisk bebyggelse.

Kommunedirektøren ser positivt på at det er tatt inn tema, delmål og tiltak som gjør at arbeidet med Nasjonaljubileet 2030 Norge i tusen år kan kobles på i forhold til planen, og at det finnes utviklingsrom sammen med flere aktører.